III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 18. septembra 2020

o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2016/1011 v zvezi z izvzetjem nekaterih referenčnih deviznih tečajev iz tretjih držav in določitvijo nadomestnih referenčnih vrednosti za nekatere referenčne vrednosti, ki bodo prenehale

(CON/2020/20)

(2020/C 366/04)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je 8. septembra 2020 prejela zahtevo Sveta Evropske unije za mnenje o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) 2016/1011 v zvezi z izvzetjem nekaterih referenčnih deviznih tečajev iz tretjih držav in določitvijo nadomestnih referenčnih vrednosti za nekatere referenčne vrednosti, ki bodo prenehale ([1]) (v nadaljnjem besedilu: predlagana uredba).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz členov 127(4) in 282(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije, saj predlagana uredba vsebuje določbe, ki (a) so pomembne za transmisijo denarne politike in s tem vplivajo na temeljno nalogo Evropskega sistema centralnih bank (ESCB), da opredeli in izvaja denarno politiko, v skladu s členom 127(2) Pogodbe ter (b) vplivajo na nalogo ESCB, da prispeva k nemotenemu vodenju politik pristojnih organov glede stabilnosti finančnega sistema, v skladu s členom 127(5) Pogodbe. V skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke je to mnenje sprejel Svet ECB.

Splošne pripombe

1. ***Cilji predlagane uredbe***

1.1 ECB pozdravlja glavni cilj predlagane uredbe, da spremeni Uredbo (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) tako, da se Evropska komisija pooblasti za sprejetje izvedbenega akta, s katerim določi zakonsko predpisano nadomestno stopnjo, ki po zakonu nadomesti nekatere referenčne vrednosti, ki bi, če se ne bi več objavljale, povzročile znatne motnje v delovanju finančnih trgov v Uniji, in ki so v nadzorovanem procesu urejenega prenehanja ([3]). Od datuma začetka veljavnosti izvedbenega akta Komisije nadomestna referenčna vrednost, določena v tem aktu, po zakonu nadomesti vsa sklicevanja na referenčno vrednost, ki se je prenehala objavljati, v vseh finančnih pogodbah in instrumentih in pri merjenju uspešnosti investicijskega sklada, za kar se uporablja Uredba (EU) 2016/1011, kadar ne vsebujejo ustreznih rezervnih določb.

([1]) COM(2020) 337 final.

([2]) Uredba (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o indeksih, ki se uporabljajo kot referenčne vrednosti v finančnih instrumentih in finančnih pogodbah ali za merjenje uspešnosti investicijskih skladov, in spremembi direktiv 2008/48/ES in 2014/17/EU ter Uredbe (EU) št. 596/2014 (UL L 171, 29.6.2016, str. 1).

([3]) Novi člen 23a Uredbe (EU) 2016/1011, ki se vstavi s členom 1(2) predlagane uredbe.

1.2 ECB meni, da je to koristno novo orodje, katerega uporaba bi zapolnila pravno praznino, ki bi nastala v zvezi s pogodbami z nadzorovanimi subjekti, kakor so opredeljeni v členu 3(17) Uredbe (EU) 2016/1011 ([4]) (v nadaljnjem besedilu: v Uniji nadzorovani subjekti), ki se sklicujejo na referenčno vrednost, katere prenehanje bi povzročilo znatne motnje v delovanju finančnih trgov v Uniji, in kadar te pogodbe ne določajo ali nimajo primerne rezervne referenčne stopnje. To bi pripomoglo k zmanjšanju tveganja nezmožnosti izvršitve pogodb in tveganja za finančno stabilnost, ki bi lahko nastali zaradi prenehanja te referenčne vrednosti.

1.3 ECB prav tako podpira predlog, da se iz Uredbe (EU) 2016/1011 izvzamejo referenčni devizni tečaji, ki se upravljajo v tretjih državah in se nanašajo na promptni devizni tečaj valute tretje države, ki ni prosto zamenljiva, ter ki izpolnjujejo ostala merila, določena v predlagani uredbi ([5]). V Uniji po letu 2021 ([6]) ne bo dovoljena uporaba takih referenčnih deviznih tečajev iz tretjih držav, ki jih ne zagotavljajo centralne banke, razen če prestanejo postopek ugotavljanja enakovrednosti, priznanja ali odobritve. ECB se zaveda, da bi bilo izpolnjevanje takega pogoja težavno, saj tovrstne referenčne vrednosti zunaj Unije niso regulirane. Če se te referenčne vrednosti izvzamejo iz Uredbe (EU) 2016/1011, pa bi jih v Uniji nadzorovani subjekti lahko še naprej uporabljali.

Posebne pripombe

2. ***Interes in vloga ECB pri podpori prehoda trga na skoraj netvegane obrestne mere***

2.1 Referenčne vrednosti in zlasti referenčne obrestne mere ali medbančne ponujene obrestne mere so pomembne za delovanje finančnih trgov in transmisijo denarne politike. Transmisija denarne politike v širše gospodarstvo je odvisna od zmožnosti ECB, da spremlja spremembe referenčnih vrednosti na denarnih trgih, ki nastanejo kot odziv na spremembe ključnih obrestnih mer ECB. Zaradi odsotnosti robustnih in zanesljivih referenčnih vrednosti bi zato lahko prišlo do motenj na finančnem trgu, ki bi lahko znatno negativno vplivale na transmisijo denarne politike ECB na podlagi njenih odločitev ter na sposobnost Eurosistema, da prispeva k nemotenemu vodenju politik pristojnih organov glede stabilnosti finančnega sistema.

2.2 ECB glede na ta tveganja v več vlogah podpira prehod finančnega trga s ključnih referenčnih vrednosti v euroobmočju na skoraj netvegane obrestne mere. Leta 2017 je ECB skupaj s Komisijo, Evropskim organom za vrednostne papirje in trge ter belgijskim organom za finančne storitve in trge (FSMA) vzpostavila delovno skupino za eurske netvegane obrestne mere, ki ji ECB zagotavlja sekretariat. Od oktobra 2019 ECB tudi objavlja obrestno mero za nezavarovana posojila čez noč v eurih (€STR), ki temelji na podatkih, ki so Eurosistemu že na voljo, ter dopolnjuje obstoječe referenčne obrestne mere, ki jih pripravlja zasebni sektor, in služi kot alternativna referenčna obrestna mera. Delovna skupina je priporočila €STR kot netvegano obrestno mero za euro, ki bi nadomestila obrestno mero EONIA, ki bo z letom 2022 ukinjena. ECB sodeluje tudi v skupini *Official Sector Steering Group*, ki usmerja Odbor za finančno stabilnost pri ocenjevanju napredka pri prehodu na skoraj netvegane obrestne mere po vsem svetu.

3. ***Določitev zakonsko predpisane nadomestne stopnje za nadomestitev referenčne vrednosti, ki ni LIBOR***

ECB ugotavlja, da je predlagano pooblastilo Komisiji, da določi nadomestno vrednost, namenjeno predvsem za pogodbe z v Uniji nadzorovanimi subjekti, ki se sklicujejo na LIBOR ([7]), saj ta referenčna vrednost po koncu leta 2021 morda ne bo ohranjena. Vlada Združenega kraljestva je v zvezi s tem nedavno sporočila, da namerava spremeniti svojo ureditev referenčnih vrednosti, s čimer bo zagotovila, da bo njihov organ za finančno poslovanje (*Financial Conduct Authority*) do

([4]) Člen 3(17) Uredbe (EU) 2016/1011 v opredelitvi nadzorovanih subjektov vključuje kreditne institucije, investicijska podjetja in nekatere druge kategorije finančnih institucij.

([5]) Novi člen 2(3) in (4) Uredbe (EU) 2016/1011, ki se vstavi s členom 1(1)(b) predlagane uredbe.

([6]) Člen 51(4a) in (4b) Uredbe (EU) 2016/1011.

([7]) Ker se LIBOR izdaja v različnih valutah in ročnostih, je treba sklicevanje na LIBOR v tem mnenju brati kot sklicevanje na določen(-e) par(-e) valut in ročnosti LIBOR, katerih objavljanje naj bi prenehalo.

konca leta 2021 dobil ustrezna regulativna pooblastila za upravljanje in vodenje morebitnega obdobja prenehanja pred dokončnim prenehanjem LIBOR na način, ki bo med drugim zagotovil integriteto trga ([8]). Ker je predlagano pooblastilo Komisiji, da določi nadomestno vrednost, v predlagani uredbi nevtralno oblikovano, ECB ugotavlja, da bi se lahko uporabljalo za pogodbe, ki se sklicujejo na druge referenčne vrednosti – na primer na EURIBOR –, če so v zvezi z zadevno referenčno vrednostjo izpolnjeni okvirni pogoji, določeni v predlagani uredbi in izvedbenemu aktu Komisije.

4. ***Načrti v Uniji nadzorovanih subjektov za ravnanje v izrednih razmerah***

4.1 ECB ugotavlja, da člen 28(2) Uredbe (EU) 2016/1011 zahteva, da v Uniji nadzorovani subjekti, ki uporabljajo referenčno vrednost (razen upravljavcev referenčnih vrednosti), vključno s kreditnimi institucijami, pripravijo in vzdržujejo zanesljive pisne načrte ukrepov, ki bi jih sprejeli, če bi se referenčna vrednost bistveno spremenila ali bi se prenehala zagotavljati. Kadar je to izvedljivo in primerno, morajo v Uniji nadzorovani subjekti v svojih načrtih ravnanja v izrednih razmerah navesti eno ali več nadomestnih referenčnih vrednosti, na katere bi se bilo mogoče sklicevati za zamenjavo referenčnih vrednosti, ki se več ne zagotavljajo, in zakaj bi bile te referenčne vrednosti primerne zamenjave. V Uniji nadzorovani subjekti morajo te načrte in vse njihove posodobitve na zahtevo predložiti ustreznemu pristojnemu organu, odražati pa jih morajo v pogodbenih razmerjih s strankami ([9]). ECB glede na to razume, da bo določitev zakonsko predpisane nadomestne stopnje s strani Komisije dodatno orodje, ki se lahko uporabi za referenčno vrednost, ki bo prenehala, pod pogoji, določenimi v predlagani uredbi, ter da ne vpliva na obveznost v Uniji nadzorovanih subjektov, da načrtujejo ravnanje v izrednih razmerah v skladu s členom 28(2) Uredbe (EU) 2016/1011, in ne posega v to obveznost.

4.2 ECB je po horizontalnem pregledu stanja glede vpliva reform Uredbe (EU) 2016/1011 na kreditne institucije, nadzorovane znotraj enotnega mehanizma nadzora, nedavno objavila horizontalno oceno pripravljenosti kreditnih institucij na reforme referenčnih obrestnih mer ([10]). ECB je na svoji spletni strani objavila tudi ločeno poročilo o pripravah kreditnih institucij na reforme referenčnih obrestnih mer ([11]), ki navaja nekatere dobre prakse, ki so kreditnim institucijam lahko v pomoč pri načrtovanju prehoda na druge referenčne vrednosti. Ugotovitve teh poročil poudarjajo pomembnost pospešitve priprav kreditnih institucij na prehod na netvegane obrestne mere, zlasti z oblikovanjem in izvedbo ukrepov za zmanjšanje tveganja ter vključitvijo zanesljivih in primernih rezervnih mehanizmov v svojo pogodbeno dokumentacijo. Zato ECB predlagane dostopnosti mehanizma zakonsko predpisane nadomestne stopnje ne vidi kot alternativo prehodu z EURIBOR ali LIBOR, kadar je izvedljiva sprememba pogodbe.

5. ***Priporočila delovne skupine za eurske netvegane obrestne mere***

5.1 ECB ugotavlja, da bi morala v skladu s predlagano uredbo Komisija pri sprejemanju izvedbenega akta za določitev nadomestne referenčne vrednosti upoštevati, če je to na voljo, priporočilo delovne skupine za alternativno referenčno stopnjo, ki deluje pod okriljem centralne banke, odgovorne za valuto, v kateri so denominirane obrestne mere nadomestne referenčne vrednosti ([12]).

5.2 ECB v tej zvezi izpostavlja, da so delovno skupino za eurske netvegane obrestne mere sklicali ECB, Evropski organ za vrednostne papirje in trge (ESMA), FSMA in Komisija, ter da ECB delovni skupini zagotavlja sekretariat in v njej od začetka sodeluje v vlogi opazovalca. Priporočila, izdana v tem okviru, so kljub temu v celoti priporočila te delovne skupine iz zasebnega sektorja in ECB ne sprejema odgovornosti za njihovo vsebino. Poleg tega to, da ECB delovni skupini trenutno zagotavlja sekretariat, nikakor ne pomeni, da se strinja s katerim koli stališčem, izraženim v priporočilih delovne skupine ([13]).

([8]) Glej *Financial Services Regulation: House of Commons Written statement by the Chancellor of the Exchequer, Rishi Sunak*, HCWS307, 23. junij 2020, dostopno na naslovu www.parliament.uk.

([9]) Člen 28(2) Uredbe (EU) 2016/1011.

([10]) Glej *ECB Banking Supervision, A horizontal assessment of SSM banks' preparedness for benchmark rate reforms*, 23. julij 2020, dostopno na spletni strani ECB na naslovu www.ecb.europa.eu.

([11]) Glej *ECB Banking Supervision, Report on preparations for benchmark rate reforms*, 23. julij 2020, dostopno na spletni strani ECB.

([12]) Novi člen 23a(3) Uredbe (EU) 2016/1011, ki se vstavi s členom 1(2) predlagane uredbe.

([13]) Glej uvodno izjavo 10 predlagane uredbe.

6. ***Pravo, ki velja za pogodbe, na katere to vpliva***

ECB razume, da bi določena nadomestna stopnja skladno s predlagano uredbo referenčno vrednost, ki bo prenehala, nadomestila ob prenehanju njenega objavljanja, v vseh obstoječih pogodbah ali instrumentih, ki vključujejo v Uniji nadzorovane subjekte in za katere velja Uredba (EU) 2016/1011, ne glede na pravo, ki velja za to pogodbo ali instrument, in ne glede na to, kje se je za referenčno vrednost izdalo dovoljenje ali kje je bila objavljena. Zdi se, da ta namera izhaja iz obrazložitvenega memoranduma ([14]), ki pojasnjuje, da bo zakonsko predpisana nadomestna stopnja v vseh pogodbah, ki jih sklenejo v Uniji nadzorovani subjekti, po zakonu nadomestila vsa sklicevanja na referenčne obrestne mere, ki bodo prenehale.

7. ***Obseg pogodb, na katere to vpliva***

Kakor je navedeno zgoraj, bi pooblastilo Komisiji, da določi nadomestno stopnjo, po predlagani uredbi veljalo za obstoječe pogodbe, za katere velja Uredba (EU) 2016/1011 in katerih stranka je v Uniji nadzorovani subjekt. Organ, ki se posvetuje, se poziva k temu, naj prouči možnost, da se obseg pogodb, za katere bi veljalo to predlagano pooblastilo, razširi, tako da se lahko za pogodbo, ki se sklicuje na referenčno vrednost, ki se nadomešča, in jo ureja pravo države članice EU, uporabi določena nadomestna stopnja, ne glede na to, ali je stranka pogodbe v Uniji nadzorovani subjekt. To bi pomagalo preprečiti razdrobljenost, do katere bi sicer lahko prišlo na trgu Unije, kar zadeva ustrezne pogodbe – zlasti čezmejne pogodbe –, ki se sklicujejo na referenčne vrednosti, kjer bi za nekatere pogodbe lahko veljala določitev nadomestne stopnje, za druge pa ne.

8. ***Ugotovitev neprimernosti rezervnih določb***

ECB ugotavlja, da predlagana uredba ne določa meril za ugotovitev, ali so rezervne določbe v pogodbi, ki se sklicuje na referenčno vrednost, ki bo prenehala, neprimerne in pogodba zato spada v kategorijo pogodb, za katere se uporabi določena nadomestna stopnja, če se šteje, da bo prenehanje objavljanja referenčne vrednosti povzročilo znatne motnje v delovanju finančnih trgov v Uniji. ECB razume, da bo treba ta vidik in številne druge vidike po ustreznem javnem posvetovanju z vsemi zainteresiranimi stranmi pojasniti v izvedbenem aktu, ki ga bo sprejela Komisija v skladu s postopkom iz člena 50 Uredbe (EU) 2016/1011.

Kadar ECB priporoča, da se predlagana uredba spremeni, so konkretni predlogi sprememb besedila s pripadajočimi pojasnili navedeni v ločenem tehničnem delovnem dokumentu. Tehnični delovni dokument je dostopen v angleščini na spletni strani EUR-Lex.

V Frankfurtu na Majni, 18. septembra 2020

Predsednica ECB
Christine LAGARDE

([14]) Glej stran 12 obrazložitvenega memoranduma k predlagani uredbi.